

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1 - 17), Coğrafya (18 - 31), Felsefe (32 - 40) alanlarına ait 40 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Diyarbakır yakınlarında bulunan Çayönü yerleşim yerine ait aşağıdaki bilgilerden hangisinin, erken dönemlerde bile malzemelerin yer değiştirdiğine ve olası bir ticaretin varlığına kanıt olduğu savunulabilir?

- A) Av etkinliklerinde evcilleştirilmiş köpeklerin kullanılması
- B) Tarımsal etkinliklerde değirmen taşları ve orakların kullanılması
- C) Kolye yapımında çeşitli renklerde taş boncuklarla deniz kabuklarının kullanılması
- D) Girişleri çatıda olan tahıl ambarlarının bulunması
- E) MÖ 7000 yılına tarihlenen en eski dokuma parçasının bulunması

2. Orhun Yazıtları'ndaki Türkçede yabancı dil öğelerinin oranı çok azken Uygurlar Dönemi metinlerinde bu oranın arttığı görülmüştür.

Bu durumda aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Kültürel ilişkilerin artmasının
- B) Türkçe kurallar çerçevesinde sözcükler türetilmesinin
- C) Farklı dinlerin benimsenmesinin
- D) Yabancı dillerin Uygur Türkçesine çevrilmesiyle yeni terimlerin girmesinin
- E) Uygur ülkesinde ticaretin artmasının

3. İslam Devleti'nde Hz. Muhammet'ten sonra devlet başkanı olan kişiye halife sanı verilmiştir. Ancak Dört Halife Dönemi'nin ardından halifenin dinî ve siyasi otoritesi, İslam dünyasının tümünde kabul görmemiştir.

Buna, İslam tarihinde görülen,

- I. Emevi halifelerinin güttüğü Arap milliyetçiliği siyasetine karşı tepkilerin ortaya çıkması,
- II. Abbasiler, Fatımiler ve Endülüs Emevilerinde olmak üzere aynı anda üç halifenin olması,
- III. Dört Halife Dönemi'nde Kur'an-ı Kerim'in kitap hâline getirilmesi ve çoğaltılması

durumlarından hangilerinin kanıt olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. İslamiyet'i kabul eden ilk Türk devletlerinden biri olan Karahanlılarda; hükümdarlık halife tarafından tasdik edilmiş, ülkede halife adına hutbe okutulup para basılmıştır. Böyle olmakla birlikte İslamiyet öncesi yönetim gelenekleri de büyük ölçüde devam ettirilmiştir.

Buna göre, Karahanlılar,

- I. İslamiyet'i kendi kültürleriyle kaynaştıran bir siyasi yapı oluşturmuşlardır.
- II. Din ve devlet işlerini birbirinden ayırmışlardır.
- III. Arap kültürünü bütünüyle benimsemişlerdir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Fatih Sultan Mehmet; Fener Ortodoks Kilisesinin varlığını sürdürmesine izin verirken, Yahudi ve Ermeni cemaatlerinin örgütlenmelerine olanak sağlamıştır. Bosna Fransisken Kilisesine verdiği 1463 tarihli fermanında da onlara kendi dillerinde ibadet ve eğitim özgürlüğü tanımıştır.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Müslüman olmayanların Müslümanlarla eşit haklara sahip olduğunun
- B) Ticaretin, Müslüman olmayanların elinde olduğunun
- C) Müslüman olmayanların devlet yönetimine katıldığıının
- D) Osmanlı veraset sisteminin değiştiğinin
- E) Müslüman olmayanlara kendi benliklerini koruma olanağı sağlandığının

6. Saray içinde bir sanatçı örgütlenmesi olan Ehli Hiref'te yer alan nakkaşlar tarafından üretilen desenler, İmparatorluk sınırları içinde bulunan çeşitli merkezlerdeki sanatçılar tarafından da örnek alınırdı.

Bu uygulamanın, Osmanlı sanatında aşağıdakilerden hangisinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Bezeme örneklerinin minyatürle sınırlı kalmasında
- B) Üslup birliğinin sağlanması ve korunmasında
- C) İç mimaride kalem işi süslemeleriyle yetinilmesinde
- D) Hat sanatının ortaya çıkmasında
- E) Minyatüre yalnız tarihî konulu yazmalarda rastlanılmasında

7. Batı'da başlayan kadın-erkek eşitliği tartışmaları Osmanlı toplumunu da etkilemiş, kadın hakları tartışılarak kadınlarla ilgili birçok yayın ortaya çıkmıştır.

Bu durumun, Osmanlı toplumunda aşağıdakilerden hangisi üzerinde hızlandırıcı etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Kasaba ve köylerde geleneksel aile yapısının devam etmesinde
- B) Kadınların harem koşulları içinde eğitimlerini sürdürebilmesinde
- C) Kadının sosyal hayata katılımının giderek artmasında
- D) Kadının çocuk bakımında ailenin en etkin kişisi olmasında
- E) Osmanlı kırsal kesiminde kadınların tarım işlerinde çalışmasında

8. 7 Ekim 1912'de Avusturya ve Rusya; Balkanlarda bir savaş çıkarsa zayıf gördükleri Balkan Devletlerini korumak için savaş sonunda mevcut sınırların değişmemesi gerektiğini ilan etmiş, İngiltere ve Fransa da bu fikri desteklemiştir. Ancak İngiltere ve Fransa, Birinci Balkan Savaşı sonuçlarına ses çıkarmazken İkinci Balkan Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Edirne'yi geri almasını protesto etmiştir.

Bu gelişmelerin, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olduğu savunulamaz?

- A) Osmanlıların İkinci Balkan Savaşı'nda, yitirdikleri toprakların bir kısmını geri aldığıının
- B) İngiltere ve Rusya'nın ortak bir Balkan politikası olduğunun
- C) Ülkelerin kendi menfaatleri doğrultusunda politika oluşturduğunun
- D) Avusturya ve Rusya'nın, Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşlarında başarılı olabileceğini düşündüklerinin
- E) İngiltere ve Fransa'nın, Osmanlı Devleti'nin genişlemesinden rahatsız olduklarının

9. 30 Aralık 1919'da İtalyan Epoka Gazetesi'nin, Mebuslar Meclisi açılır açılmaz Kuvayımilliye'nin dağılıp dağılmayacağı sorusuna Mustafa Kemal "Milletin bu konudaki istekleri Sivas Kongresi'nin resmî bildirgesinde açıkça belirtilmiştir. Teşkilat, bu istek gerçekleşene kadar görevini yerine getirecektir." demiştir.

Mustafa Kemal'in, bu sözüyle aşağıdakilerden hangisini vurguladığı savunulabilir?

- A) Mebuslar Meclisinin barışı sağlayacağına inanıldığını
- B) Millî cemiyetlerin birleştirilmesinin gerektiğini
- C) Düzenli ordu kurulmasının gerekliliğini
- D) İstanbul Hükûmetinin desteğinin amaçlandığını
- E) Vatanın bölünmez bütünlüğüne yönelik tehlikenin bütünüyle yok edilmesinin hedeflendiğini

10. Kurtuluş Savaşı'nın, zamanla Batı Cephesi'nde bir Türk-Yunan Savaşı'na dönüşmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Diğer cephelerin kapatılmasıyla tüm kuvvetlerin Batı'da toplanmasının
- B) Rusya'nın Osmanlı Devleti'ne yönelik gizli paylaşım anlaşmalarını açıklamasının
- C) Batı bölgesinde bazı Kuvayımilliye yanlılarının TBMM'ye karşı ayaklanmasının
- D) İşgal bölgelerinde azınlıkların yeni devlet kurmak istemesinin
- E) Yunanistan'la Birinci Dünya Savaşı'nda fiilen mücadele edilmemesinin

11. Temmuz 1921'de düzenlenmesi planlanan Eğitim Kongresi'nin, Eskişehir-Kütahya Savaşlarının şiddetlenmesi nedeniyle ertelenmesi önerisi üzerine Mustafa Kemal "Hayır ertelemeyin... Cahillikle, ilkelikle savaş, düşmanla savaştan daha az önemli değildir." demiştir.

Mustafa Kemal'in savaş ortamında söylediği bu sözün, aşağıdakilerden hangisine bir kanıt olduğu savunulabilir?

- A) Mustafa Kemal'in bir komutan olarak başarısına
- B) Uluslararası ilişkilerde barışın ilke edinildiğine
- C) Ülkedeki etkinliklerin tamamen savaşların durumuna göre belirlendiğine
- D) Mustafa Kemal'in eğitim ve öğretime verdiği önemin büyüklüğüne
- E) Ülke savunmasında ekonomik koşulların önemine

12. Millî Mücadele Dönemi'nde bir İngiliz tarihçinin "Yenilmiş, parçalanmış bir ulusun, bu harabe içinden ayağa kalkması ve dünyanın en büyük ulusları ile tam eşit şartlar içinde karşı karşıya gelmesi ve Büyük Savaş'ın bu galiplerini dize getirerek her istediğini kabul ettirmesi şaşılabilecek şeydir." diyerek tanımladığı antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gümrü
- B) Lozan
- C) Moskova
- D) Ankara
- E) Kars

13. Misakımillî sınırları içinde TBMM Hükûmetinden başka bir hükûmet olamayacağını aşağıdakilerden hangisine temel gerekçe olduğu söylenebilir?

- A) Şerîye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılmasına
- B) Hıyânet-i Vatanîye Kanunu'nun çıkarılmasına
- C) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılmasına
- D) Halifeliğin kaldırılmasına
- E) Saltanatın kaldırılmasına

14. Mustafa Kemal "Millî bilincin ayakta kalabilmesi ve uyatık tutulması için dil ve tarih uğrunda çalışmaya mecburuz." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu sözü doğrultusunda aşağıdaki-lerden hangisinin yapıldığı savunulamaz?

- A) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- B) Türk Tarih Tezi'nin oluşturulması
- C) Millet Mekteplerinin açılması
- D) Yeni Türk alfabesinin oluşturulması
- E) Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin açılması

15. Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşı sırasında Enver Paşa'nın Arap alfabesiyle okumayı kolaylaştırmak için harflerin bitişik değil ayrı yazılması yolundaki girişimini "Harp zamanı, harf zamanı değildir. Harp olurken harfle oynamak olur mu?" diye eleştirmiştir.

Yaptığı inkılaplar düşünülerek Mustafa Kemal'in bu eleştirisinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnkılaplar gerçekleştirilirken kişi veya gruplara ayrıcalık tanımamak gerekir.
- B) İnkılap sürecinde ilgililere yetki ve sorumluluk birlikte verilmelidir.
- C) İnkılaplarda sonuç alabilmek için eski ile yeniyi birlikte sürdürmek gerekir.
- D) İnkılaplarda uygun zamanın seçilmesi önemlidir.
- E) İnkılaplar yapılırken uygulamaların yakından takibi sonucu olumlu etkiler.

16. UNESCO "Savaş, insanların düşüncelerinde başlamaktadır. Bu nedenle de barışın savunulması öncelikle insanın düşüncesinde gerçekleştirilmelidir." ilkesini tüm dünyaya yaymaya uğraşmaktadır.

Atatürk'ün, UNESCO'nun kuruluşundan yıllar önce söylediği aşağıdaki sözlerinin hangisinde bu ilkenin dile getirildiği savunulabilir?

- A) Ne kadar zengin ve müreffeh olursa olsun bağımsızlıktan yoksun bir millet, medeni insanlık karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye layık olamaz.
- B) Biz daima gerçeği arayan ve onu buldukça, bulduğumuza kani oldukça ifadeye cüret gösteren adamlar olmalıyız.
- C) Dünya vatandaşları kıskançlık, açgözlülük ve kinden uzaklaşacak biçimde eğitilmelidir.
- D) Her şey için, medeniyet için, hayat için, muvaffakiyet için en hakiki mürşit ilimdir, fendir.
- E) Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak, kendine özgü siyasal bir fikre sahip olmak... hak ve özgürlüğüne sahiptir.

17. Millî güç unsurlarından biri olan siyasî güç; bir devletin millî hedeflerine ulaşmak, ulaştığı hedefleri korumak ve millî menfaat sağlamak amacıyla kullandığı siyasal kuvvetlerin toplamıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin, bir ülkenin siyasî gücünün yüksek olabilmesi için gereken koşullardan biri olduğu savunulamaz?

- A) Uluslararası kuruluşlarda etkin olması
- B) İç politikasının güçlü olması
- C) Kanunların yeterli ve uygulamalarının eksiksiz olması
- D) Diğer ülkelerle ilişkilerinde kendi çıkarlarını koruması
- E) Ülkede belli bir gruba ayrıcalıklar tanınması

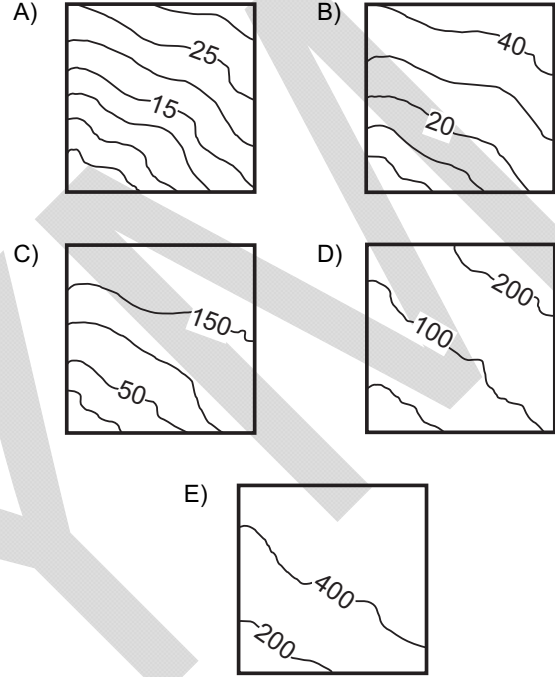
18. Doğal ve beşerî unsurlar birbirleriyle karşılıklı etkileşim içindedir.

Aşağıdaki durumlardan hangisinin beşerî faaliyetler üzerindeki olumsuz etkisi diğerlerinden daha fazladır?

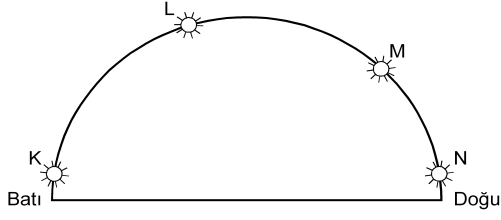
- A) İtalya'da Etna Yanardağı çevresinde toprakların geçirimli olması sonucu tarımsal ürün çeşitliliğinin azalmasının
- B) Şiddetli lodos nedeniyle Çanakkale Boğazı'nda deniz ulaşımının aksamasının
- C) İzlanda'da meydana gelen volkanik patlamalar sonucu kül ve toz bulutlarının hava trafiğini etkilemesinin
- D) Konya Havzası'nda obrukların oluşumu sonucu tarım alanlarının zarar görmesinin
- E) Antalya kıyılarında dalga aşındırması sonucu falezlerin gerilemesinin

19. Arazide yön ve hedef bulma sporlarında pusula ve büyük ölçekli haritalar sporcuların en önemli yardımcısıdır. Sporcular bu haritalar ile yer şekillerini belirleyerek en kısa zamanda yönlerini ve hedeflerini bulmaya çalışırlar.

Buna göre, Uludağ'da yapılacak bir yarışmada sporcuların yarışma alanına ait aşağıda birer parçası verilen haritalardan hangisini kullanması daha uygundur?

20.

Yukarıdaki şekilde 39° Kuzey Paraleli üzerinde yer alan K, L, M ve N merkezlerinde aynı günde ve aynı anda güneşin, gökyüzündeki konumu gösterilmiştir.

Buna göre,

- Diğerlerine göre en batıda yer alan merkez ----'dir.
I
- Diğerlerine göre K merkezinin başlangıç meridyenine göre konumu ---- .
II
- Diğerlerine göre güneşin en erken doğduğu merkez ----'dir.
III

cümlelerindeki boş bırakılan yerlere getirilmesi gerekenler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	K	en yakındır	N
B)	N	belirlenemez	K
C)	M	en uzaktır	L
D)	N	en yakındır	K
E)	L	belirlenemez	M

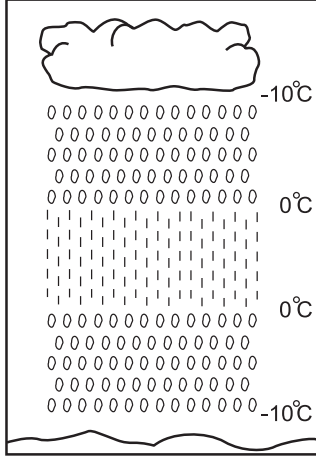
21. 171° Batı Meridyeni üzerinde bulunan Samoa Bağımsız Devleti'nin başkenti Apia, ülke meclisinin aldığı kararla;

- 149° Doğu Meridyeni üzerinde bulunan Avustralya'nın başkenti Canberra'nın 21 saat 20 dakika geri-sindeyken 2 saat 40 dakika ilerisine geçmiştir.
- Yeni yıla en son giren başkent iken 2012'ye ilk giren başkent olmuştur.

Bu bilgilere göre, Samoa Bağımsız Devleti aşağıdaki kararlardan hangisiyle yukarıdaki her iki durumu aynı anda gerçekleştirmiştir?

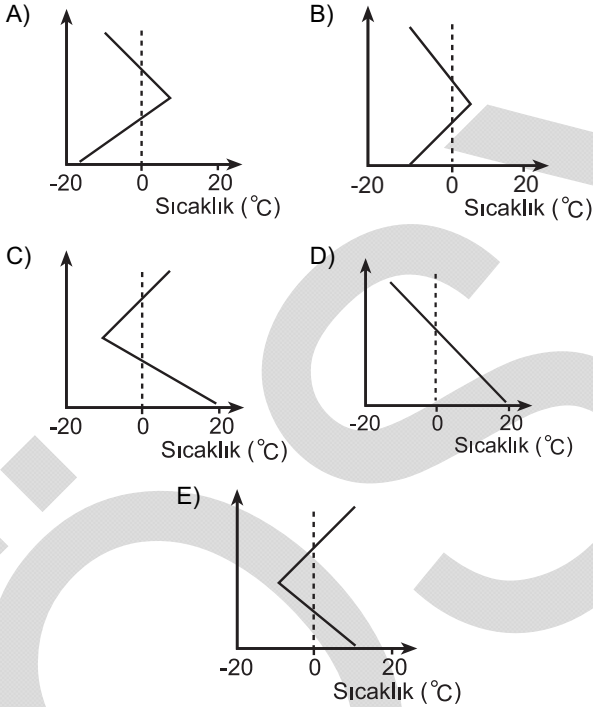
- A) Tarih değiştirme çizgisi olarak Greenwich'i kabul etme
- B) 31 Aralık tarihini Samoa için 21 saat 20 dakika olarak kabul etme
- C) Tarih değiştirme çizgisini ülkenin doğusuna kaydırma
- D) Ülkenin batısındaki başka bir kenti başkent olarak kabul etme
- E) 28 gün olan şubat aylarını 29 güne çıkarma

22.

Yukarıda verilen şekilde bir yerdeki yağışın oluşumundan yeryüzüne düşene kadar olan sıcaklık değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, bulut ile yeryüzü arasındaki sıcaklık değişim grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

23. İsviçre Alplerindeki kayak merkezleri ile kent merkezleri arasında balonla uçuş turları düzenleyen firmalar, rüzgârların esme yönlerinden yararlanarak yakıttan da tasarruf etmeye çalışmaktadır.

Dağ ve vadi meltemlerini kullanarak düzenlenen bu turların uçuş zamanı, rotası ve yararlandığı meltem çeşidi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak belirtilmiştir?

Uçuş zamanı	Uçuş rotası	Meltem çeşidi
A) Gündüz	Kent merkezinden kayak merkezine	Vadi meltemi
B) Gece	Kent merkezinden kayak merkezine	Vadi meltemi
C) Gündüz	Kayak merkezinden kent merkezine	Dağ meltemi
D) Gece	Kent merkezinden kayak merkezine	Dağ meltemi
E) Gündüz	Kayak merkezinden kent merkezine	Vadi meltemi

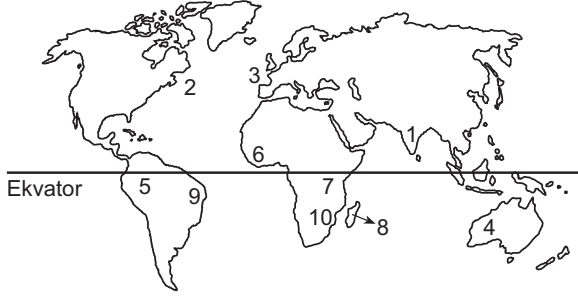
24.

Merkez	Sıcaklık (°C)	Maksimum nem (g/m ³)	Mutlak nem (g/m ³)
K	25	30	15
L	15	20	15
M	5	10	15
N	0	5	15
P	-5	1	15

Bu tabloya göre K, L, M, N ve P merkezleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) K'nin bağıl nem oranı % 50'dir.
- B) L'de yağış oluşmamıştır.
- C) M'de yağış oluşmuştur.
- D) En fazla buharlaşma N'dedir.
- E) En fazla yoğunlaşma miktarı P'dedir.

25.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerler hakkında aşağıda yapılan yorumlardan hangisi, kıtaların bugünkü yerlerini almadan önce bir arada bulunduklarının kanıtı olamaz?

- A) 2 ve 3 numaralı yerlerde kıyı çizgilerinin birbirine uyacak şekilde olması
- B) 6 ve 9 numaralı yerlerde magmatik kayaların aynı yaşta olması
- C) 8 ve 10 numaralı yerlerde fiziki koşulların benzer olması
- D) 1 ve 4 numaralı yerlerde fosillerin aynı yaşta ve benzer olması
- E) 5 ve 7 numaralı yerlerde yağmur ormanlarının olması

26. Bir akarsuyun yıllık akım miktarının, havzasına düşen yıllık yağış miktarına bölünmesiyle akarsuyun akış katsayısı elde edilir. Akış katsayısının 1 olması, akarsuyun havzasına düşen yağış tutarı kadar su taşıdığını gösterir.

Buna göre, bir akarsuyun akış katsayısının 1'den büyük olması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Yıllık buharlaşma miktarının çok fazla olmasıyla
- B) Akarsu havzasının çok geniş olmasıyla
- C) Akarsuyun eriyen buzul sularıyla da beslenmesiyle
- D) Akarsuyun yatak eğiminin fazla olmasıyla
- E) Havzasının kolları tarafından derince yarılmış olmasıyla

27. Nüfus ve yerleşmeyle ilgili olarak aşağıda verilen özelliklerden hangisinin ortaya çıkmasındaki temel etken doğru olarak verilmiştir?

Özellik	Temel etken
A) Kuzey Yarım Küre'de orta enlemler, alçak ve yüksek enlemlere göre daha fazla nüfusa sahiptir.	İklim
B) Nil Nehri Havzası'nın ağza yakın kısımları, orta ve yukarı kısımlarına göre daha fazla nüfuslanmıştır.	Su kaynakları
C) Ekvator çevresinde yerleşme sınırı dünya geneline göre daha yüksektir.	Yer şekilleri
D) Antarktika'da bilimsel araştırma istasyonları dışında sürekli yerleşim alanları bulunmamaktadır.	Kara ve denizlerin dağılışı
E) Avrupa'nın güney kıyılarında Kıta'nın kuzeyine göre nüfus daha fazladır.	Bakı

28. Değişik ölçütler göz önüne alınarak çizilen bölgelerin sınırları bazı durumlarda birbiriyle örtüşürken bazı durumlarda farklılık gösterir.

Buna göre, aşağıda verilen bölgelerin hangisinde sınırların birbirine en fazla benzerlik göstermesi beklenir?

- A) Asya'da doğal gaz çıkartılan yerler – Asya'da doğal gazın yoğun olarak tüketildiği yerler
- B) Afrika'da yağmur ormanları – Afrika'da nüfusun yoğun olduğu yerler
- C) Kuzey Amerika'da göller yöresi – Kuzey Amerika'daki zengin petrol bölgeleri
- D) Akdeniz ikliminin etkili olduğu yerler – Akdeniz'e kıyısı olan ülkeler
- E) Güney Amerika'da Amazon Havzası – Güney Amerika'da yağmur ormanları

29. Bir yerdeki nüfusu oluşturan kişiler, yaşları büyükten küçüğe doğru sıralandığında, ortada kalan kişinin yaşına ortanca yaş denilmektedir. Nüfusun yarısı bu yaştan küçük, diğer yarısı da bu yaştan büyüktür.

Aşağıdaki tabloda, Türkiye'nin yaş gruplarına göre nüfus oranları ve ortanca yaş değerleri verilmiştir.

Yıllar	0-14 (%)	65+ (%)	Ortanca yaş
1990	35	4,28	22,21
2000	29,83	5,70	24,83
2011	25,27	7,35	29,22

Bu tablodaki bilgilere göre, Türkiye nüfusuyla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi **kesinlikle** doğrudur?

- A) 0-14 yaş grubu nüfus oranının yıllara göre düşmesi, nüfus artış hızının yükselmesiyle ilgilidir.
- B) Genç nüfuslu olma özelliğinden, yaşlı nüfuslu olma özelliğine doğru gitmektedir.
- C) Ortanca yaşın yıllara göre yükselmesindeki en önemli etken, nüfus artış hızının yükselmesidir.
- D) 65 yaş üzeri nüfus oranının yıllara göre artması, yaşlılığa bağlı ölüm oranlarının artışıyla ilgilidir.
- E) 0-14 yaş grubu nüfus oranının yıllara göre düşmesi, geri kalmış ülkelerle benzerlik gösterir.
30. Dünyada etkili olan doğal afet türleri arasında; tropikal siklonlar, taşkınlar ve kuraklık önemli yer tutmaktadır.

Buna göre, belirtilen doğal afetler göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi **kesinlikle söylenemez**?

- A) İnsanları sosyal ve psikolojik açıdan etkiledikleri
- B) Bir ülke veya bölge sınırları içinde farklı derecede etkili oldukları
- C) Tarım ve yerleşim alanlarına zarar verdikleri
- D) Aynı alanlarda etkili oldukları
- E) Önceden tahmin edilebilen meteorolojik afetlerden oldukları

31. Türkiye'de tarımsal üretim ve üretilen ürünlerin ekonomiye katkısı, tarım bölgelerine göre farklılıklar göstermektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu farklılıkları ortaya çıkaran etmenlerden biri **değildir**?

- A) Yetiştirilen ürünlerin ekonomik değerlerinin farklı olması
- B) Ekili-dikili arazilerin verimliliğinin farklı olması
- C) Bölge iklimlerinin birbirinden farklı olması
- D) Tüketici nüfusun bölgelere göre farklılık göstermesi
- E) Yer şekillerinin bölgesel farklılıklar göstermesi

32. Her bir akı karasından seçerek
Varlık dağlarını delip geçerek
Düzde ben bir insan olmaya geldim

Nimri Dede'ye ait bir şiirden alınan bu dizelerin her biri, sırasıyla felsefenin alt disiplinlerinden hangilerinin konusu olabilir?

- A) Epistemoloji - ontoloji - etik
- B) Etik - epistemoloji - estetik
- C) Ontoloji - estetik - etik
- D) Etik - epistemoloji - ontoloji
- E) Ontoloji - estetik - epistemoloji

33. Felsefe çok kullanıldığı hâlde anlamı az bilinen bir sözcüktür. Söz gelimi Oğuz için arkadaşı "Onun hayat felsefesi gününü gün etmektir." diyor. Bir firma satış felsefesini "Müşterileri mutsuz etmekten daha az kazanmaya razıyız." şeklinde özetliyor. Bir banka kendini diğer bankalardan farklı göstermek için "Bizim felsefemiz hepsinden farklıdır." sloganıyla reklam yapıyor. Felsefenin kelime anlamının dışında kullanılışıyla ilgili bu tarz örnekleri daha da çoğaltabiliriz. Değişik anlamlar yüklenen felsefe sözcüğü aslında Herakleides Pontikos'un söylediğine göre ilk olarak Pythagoras tarafından kullanılmış, Yunanca "philosophia" sözcüğünden gelmektedir.

Dilimize "felsefe" olarak geçen "philosophia"nın kelime anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçeklik bilgisi B) Yaşam atılımı
C) Bilgelik sevgisi D) Hayat görüşü
E) Yaşama sevinci

34. İpten yapılmış bir salıncağın üstünde sallanırken ipleri kesersem ne olur deyip denemeye kalkmayız. Çünkü bunu yaptığımızda yere düşeceğimizi biliriz. Daha önce bunu yapan başka birini görmesek hatta yer çekimi kanunundan haberdar olmasak bile düşeceğimizi biliriz. Çünkü düşen birçok nesne görmüşüzdür, düşmeyle ilgili birçok yaşantımız olmuştur.

Bu parça bilgi kuramının temel sorularından hangisini tartışmaktadır?

- A) Doğru bilgi mümkün müdür?
B) Bilginin kaynağı nedir?
C) Doğru ile gerçek aynı mıdır?
D) Doğru bilginin ölçütü nedir?
E) Bilgi özneye mi süjeye mi bağlıdır?

35. Yardıma muhtaç aç bir çocuğu doyurma eylemini düşünün. Birçok insan, bunun ahlaki açıdan iyi bir davranış olduğu konusunda hemfikir. Peki, birini bunu yaparken izlediğimizde tam olarak gördüğümüz nedir? Aç birini doyuran kişi, yardıma muhtaç çocuk, çiğneme eylemi ve belki de çocuğun gülümsemesi. Ancak göremediğimiz, göremeyeceğimiz bir şey vardır, o da eylemin aslını oluşturan "iyilik". Görülemediğine göre yok mu sayılmalıdır? Bence hayır. "İyi" olmadığında ahlaktan da söz edilemez. Oysa bende bir "iyi" fikri var.

Bu parçadan hareketle, varlık hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir olandan türediği
B) Birden çok ilkedен kaynaklandığı
C) Değişmez olduğu
D) Düşünülebilir olduğu
E) Oluş hâlinde olduğu

36. Neden iyilik yapmalıyım? Mutlu veya huzurlu olmak için mi yoksa insanları mutlu etmek için mi? Birisi bana iyilik yaparsa mutlu olurum, ben de onları mutlu etmeliyim diye mi düşünüyorum? "İyilik yap, iyilik bul." demişler. Asıl neden bu mu? Ailem ve tüm tanıdıklarım başkalarına iyilik yapmam gerektiğini söylüyor yoksa iyilik yapmak toplumsal hayatın vazgeçilmezi mi?

Bu parçada ahlak felsefesinin hangi temel sorusu üzerinde durulmaktadır?

- A) Niçin erdemli olmak gerekir?
B) Ahlaki eylemin amacı nedir?
C) Evrensel ahlaktan söz edilebilir mi?
D) Ahlaki eylemde bulunurken özgür müyüz?
E) Ahlakla sorumluluk ilişkili midir?

37. Birçok toplumda geçerli olan “Çalmayacaksın!” yaptırımı ile karşı karşıya olan bir birey, aşağıdakilerden hangisini yaptığında Kant’ın ödev ahlakına uygun eylemde bulunmuş olur?

- A) Onu koşulsuz bir buyruk olarak aldığında
- B) Toplumun yararına olacak biçimde davrandığında
- C) Doğruluğundan emin olduktan sonra benimsediğinde
- D) İçinden gelen sese kulak verdiğiinde
- E) Mutlu olabilecek biçimde davrandığında

38. Sokrates “Adalet nedir?” diye sorduğunda aradığı, sadece sözcüğün tanımı değildir. “Adil” sözcüğü her çeşit insan, karar, yasa ve anlaşma için kullanıldığına göre, bütün bunlarda ortak olan bir şey, hepsinin paylaştığı “adalet” denilen ortak bir özellik bulunmalıdır. Sokrates’in açığa çıkarmaya çalıştığı şey, bu ortak özelliğin niteliğiydi. Öyle ki bunun sonunda tek tek olguları, ona ulaşmasına göre adil veya değil diye nitelemek mümkün olsun.

Bu parçada Sokrates’in aradığı ortak özellik aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?

- A) Adaletin sembolü
- B) Adalet duygusu
- C) Fenomen olarak adalet
- D) Oluş olarak adalet
- E) Adalet ideası

39. Giorgione’nin *Fırtına* adlı tablosuna baktığımızda kompozisyonun sanatsal açıdan bir hayli basit olmasına karşın figürlerin özel bir dikkatle çizildiğini ve resmin, her yere nüfuz etmiş ışık ve hava sayesinde kaynaşmış bir bütün oluşturduğunu görüyoruz. Figürlerden bu küçük tablonun çoğunu kaplayan manzaraya bakıyoruz, sonra tekrar figürlere dönüyoruz. Giorgione, kendisinden önce gelenler gibi önce nesneleri ve kişileri çizip sonra onları bir mekâna yerleştirmiyor; doğayı, toprağı, ağaçları, ışığı, havayı, bulutları ve kentleriyle insanları bir bütün olarak düşünüyor.

Bu parçada anlatılanlara göre Giorgione’nin eserini oluştururken güzelliğin hangi niteliğini öne çıkardığı söylenebilir?

- A) Yetkin olmak
- B) Orantılı olmak
- C) Aslına uygunluk
- D) Uyumlu bütünlük
- E) Simetrik olmak

40. Bence metafizikçiler ve skolastik dönem düşünürleri, masa başında oturup kendi zihinlerinde oluşan materyallerden mükemmel teoriler üreten örümceklere benzer. Onların gerçeklere büyük bir dikkatle yaklaşmalarını bekleyemem. Bu arada mistikleri hiç hesaba katmıyorum bile. Ben aynı zamanda, karıncalar gibi hiçbir şeye aldırış etmeden bilgi toplayan ancak bunları hipotez geliştirmekte kullanmayı düşünemeyen, sözde “deneyciler”in yaklaşımını da benimsemiyorum. Bana göre bilim insanları arılar gibi olmalıdır: Deney ve gözlemlerden veri toplamalı, sonra da doğa kanunlarıyla ilintili hipotezleri bir çerçeveye oturtmak için olgularla da uygunluklarını araştırmalıdır.

Bu parçadaki kişinin görüşleri aşağıdakilerden hangisine yakındır?

- A) Descartes’ın rasyonalizmine
- B) A. Comte’un pozitivizmine
- C) H. Bergson’un entüisyonizmine
- D) J. Dewey’nin pragmatizmine
- E) J. P. Sartre’in egzistansiyalizmine